

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošli prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnistvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inzerate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvzemši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 31.

V Ljubljani, v ponedeljek, 9. februarja 1903.

Letnik XXXI.

Pozor na Gorenjsko!

Pod tem naslovom je dr. Tavčarjev list prinesel prošli teden uvodnik, kjer mu poroča trgovec z Gorenjskega, kako nemška trgovina spodjeda slovensko na Gorenjskem, in da se v Hrušici prodaja vsake vrste koroško in štajersko pivo. Izraža tudi bojazen, da se bodo koroški in štajerski nemški kupci ugnjezdili tam in jih ne bo mogoče odpraviti.

Ko smo to brali, bilo nam je v nemalo zadostjenju, da že celo Tavčarjevi pristaši po deželi izpregledujejo in vidijo nemško nevarnost. Upajmo, da tudi Tavčar spregleda na stara leta in spozna, kaj je sad njegove politike. Sedaj so se vsi skupaj jako kratkovidni.

V ravno tisti številki pripoveduje namreč Tavčarjevo glasilo, da je pod predsedstvom gospoda Rohrmanna, trgovca s suho robo (tvrda M. Pakič) »trgovsko in obrtno društvo storilo važnesklepe, kako se hoče bojevati proti slovensk. gospodarskim društvom.

O sancta simplicitas! Mesto da bi storili važne sklepe, kako pomagati slovenskim trgovcem, da z vspehom delajo proti invaziji nemških kupcev in trgovcev v deželo, pa hočejo z raznimi šikanami in denunciacijami boriti se zoper gospodarska društva!

Mi bi svetovali, ako bi veljal kaj naš svet, da bi se ta gospoda lotila nujnejšega, važnejšega in tudi vpešnejšega posla. Z nizkimi sredstvi in najhujšim terorizmom se ne dajo uduševati gospodarske ideje, ki so prešle že v najširše sloje. — Vaši nazadnjaški revolverji morejo zavirati razvoj, ali ustaviti ga ne morejo.

Na drugi strani pa bi lahko bilo »trgovsko društvo« za srednjega in malega slovenskega trgovca velike koristi, ko bi ustanovilo skupno komisijonelo zalogo blaga, ali da bi vodilo statistiko o slovenskih tr-

govcih na raznih izpostavljenih krajih, ter po previdnosti pomagalo mladim slovenskim trgovskim močem, da se na takih krajih ustanove slovenske trgovine.

Nemška »südmarka« uti hotaplja v deželo nemškega kupca za kupcem, »klerikalci« z žilavo vztrajnostjo organizujejo ljudstvo, da se bo moglo braniti proti Nemcem, »trgovsko in obrtno društvo« pa z Rohrmannom in Malovrhom na čelu mahajo »klerikalnem« z maju.

Pozor, gospod Rohrmann, na Gorenjsko, ker tam izpodrivajo Tavčarjevi zavezniki Slovence. Tam imate hvaležnega posla. — Najpoprej pa udarite po politiki Tavčarjevi, kajti dr. Tavčar je zaveznik barona Schwegla, baron Schwegel je sobojevnik dr. Binderja, dr. Binder pa je oče kranjske »Südmark«, ki vam naseljuje in podpira nemške kupce in trgovce.

Armada in parlament.

Dunaj, 8. svečana.

V avstrijskem in ogrskem parlamentu je na dnevnem redu vojna predloga, proti kateri se oglašajo opozicijske stranke ne toliko iz stvarnih razlogov, nego več iz opozicije proti vladi. To vidimo v avstrijskem in ogrskem parlamentu. Vendar pa je velik razloček med avstrijsko opozicijo in ogrsko. V Avstriji je ni resne stranke, ki bi bila z ozirom na politične razmere v Evropi načelna nasprotnica močni armadi, na katero se more država opirati in zanašati v slučaju nemirov doma ali izven državnih mej. Mi hočemo in želimo močno Avstrijo, ki more braniti in varovati prestol in domovja vseh vladarju in državi zvestih narodov. Poleg te zvestobe in ljubezni do vladarja in skupne očetnjave pa je za državo najtrdnjše obramba in zagotovilo njenega obstanka močna in dobro izvežbana armada. Res je sicer, da je vojaško

breme za davkoplačevalce vobče in posamezne družine, katerih sinovi služijo v armadi, hudo in težko breme. Toda kakor je policija v ožjem krogu potrebna, da vzdržuje red in mir v mestih in občinah, tako je za državo potrebna stalna armada, dokler sosed sosedu gleda čez plot, dokler ob meji vré in šumi.

Drugo vprašanje pa je: Ali niso mogoče olajšave vojaških bremen brez najmanjše škode za obrambeno moč armade? V tem oziru so pač opravičene razne želje in utemeljene mnoge pritožbe. Uzemimo en sam vzgled: Oče ima tri sine. Dva sta doslužila vojaško službo in zaradi revščine doma sta šla za kruhom v Ameriko ali Avstralijo. Najmlajši je doma, edina podpora svojih staršev in oskrbnik posestva. Ako pa je zdrav in čvrst, mora na tri leta v vojake, ker ima še dva brata — v Ameriki. Slučajno imam tri take odloke v rokah. Tega zdrav razum ne more razumeti, ko se klati doma tudi mnogo tskih, ki so le v nadlego družinam in občinam. A imeli so »slepo srečo«, da so bili izžrebani v nadomestno reservo. A je tako, ker to določa zakon. Zatorej je povsem utemeljena zahteva, da se dotične zakonske določbe predručajijo. To zahtevo ponavljajo ljudski poslanci že leta in leta, a doslej brez uspeha. Govorimo odkrito: To ravno vzbuja zevolio moj poslanci in prebivalstvom.

Druga opravičena zahteva je, da vojna uprava potrebnosti za armado naroča neposredno pri kmetijskih in obrtniških zadrukah. Sicer se je tudi pri nas v tem oziru že mnogo zboljšalo, vendar je dobava za armado še vedno po večini omejena na kroge, katerim se ne smili ne država, ne producentje. Zato morajo poslanci zahtevati, da vojna uprava vsaj 50 % potrebnosti naroča pri raznih zadrukah in da to zalaganje nadzorujejo od oblasti pooblaščenih veččaki nevojaškega stanu. Sodim, da mi te zahteve ni treba pojasnjevati in utemeljevati. Kdor pa hoče razloge, mu moremo postreči.

Poslanec dr. Ploj je sestavil vse želje in zahteve v posebnem poročilu, katero je »Slovenec« v bistru že objavil. Treba je le, da člani vojnega odseka odločno zahtevajo,

naj vojna uprava to izvrši, kar je izvršljivo brez škode za disciplino in silo armade. Ako se to zgodi, potem bodo mogli ljudski zastopniki pred volivci opravičevati svoje glasovanje za višje število vojaških novincev. Danes je vojna predloga tudi v avstrijskem parlamentu še vedno v zraku, ker se celó v poljskem klubu krhajo in kujajo. Zato že vlada preti, da državni zbor odgodi in s § 14. uveljavi novi vojni zakon. To pa bi bila voda na mlin le onih krogov, ki so načelni protivniki armade. Caveant consules!

Burnejše pa so razprave o vojni predlogi v ogrski zbornici. V četrtek in petek so Ogrji dokazali, kam teži njihova politika. Grof Julij Andrássy je imel pogum, da je Košutovcem povedal resnico v obraz. Sicer je ta resnica stara že 35 let, toda vedno bolj kolje oči političnim potomcem starega Košuta. Grof Andrássy je zagovarjal skupno armado, nemški poveljni jezik in neomejeno pravico vladarjevo gledé na organizacijo in notranjo upravo armade. V tem oziru mu moremo le pritrdjevati, ker armada brez skupnega poveljnega jezika bi bila babilonski stolp.

Druga je seveda s polkovnim jezikom. Ako hočejo častniki vzgajati in vežbati vojake v pravem vojaškem in dinastičnem duhu, znati in spoštovati morajo jezik svojega polka, kar pa ni vedno in povsod. Toda tudi grof Andrássy je streljal preko cilja, ko je zahteval, da morajo ogrski častniki služiti le v ogrskih polkih. Kam pride armada, ako se to izvrši, imamo dokaze iz bojev za časa ogrske revolucije.

Se burnejši so bili prizori v ogrski zbornici minoli petek, ko je predsednik vsled nemirov moral trikrat prekiniti sejo. Sicer je istina, da mora v vsakem parlamentu biti opozicija, in če je ni, mora si jo vlada ustvariti; toda razprave v ogrski zbornici napravljajo vtis, kakor da je tudi vladna večina v opoziciji proti vojni predlogi. Ministerski predsednik pl. Szell se bori z opozicijo za žive in mrtve, a svet je radoveden, kaj dela njegova ogromna večina. Ali edini grof Andrássy še prisega na Deakovo pogodbo in zastavo?

LISTEK.

Slovaška omladina.

Novela. — Spisal Svetozar Hurban Vajansky.

Poslovenil V. P.

(Dalje.)

„Krasne besede, malo stvarnega“, odvrnil je zaspano Stefan in zdehnil. „Dokler ne poveš nič bistvenega, dokler ne veš, v čem je ona naša realnejša delavnost, dotlej nisi nič novega iznašel. Vsaj tudi jaz dobro vem, da ne pridemo nikamor s samimi verzi, napitnicami in živio-klici. Podaj raje navodilo!“

„Pa ti še ne vidiš one ogromne prahe, ki leži pred nami? Ti jo moraš še le iskati in po nji tapati? Vzemi na primer svoje rojstno mesto Zavodje. Poglej nanje. Stari goljuf Luty in zbankrotovani sodnik držita na vrhici 4000 dobrih slovaških duš! Ti, tamonjši rojak nisi znal pri vsi svoji navdušenosti pridobiti za narodno stvar niti onega dobrega mrmralca, kakoršen je tvoj oče! Sram te bodi! Pa vendar si plamtel na naših shodih za Slovanstvo, za našo bodočnost, za pravice našega Slovaka. Poglej! Kaj dela

Samko Ravný? Nakupi med letom knjig, naročuje časopise in misli, da je storil nekaj preslavnega za svoj narod. Njegovi trije hlapci so nabili zadnjič enega tovariša, ki je prišel iz Budimpešte in v svoji bahavosti rekel, da je slovaški jezik le za malopridneže in tate. Verjami mi, oni trije hlapci imajo uprav tako zaslugo kakor sam Ravný. Tovariš je bil nato predmet zasluženega zasmejanja, in vsa služebna mladina je, da so ga nabili zaradi slovaškega jezika, kateri je bil on osramotil! Naj bi se tudi mi učili od onih imenitnih hlapcev — seveda na drugi način!“

»Pota, pota pokaži!«

»Še ne vidiš, sanjavec? Zdaj imaš počitnice, katere nama je podaljšal oni suhi, jetični Šošotek. Bova šla v Zavodje. Čez nekaj dni pride tja tudi Pinkavek in začnemo delovati.«

»Pa moj oče?«

»Vsaj začnemo z njim! Ti sam odpreš vratica do njegovega začaranega gnjezda.«

»Ne umejem te! Sploh se pa rad zlagam s teboj. Ravno ona nenaravna očetova jeza je zajeknila nekako moje prsi. Materni solze me pečejo na duši. Malopridnost podlih Šošotkov zbuja v meni besnost.«

„Tako te rad poslušam! Zdaj si mi že všeč! Pa zdaj lahko noč!“

Kmalu so se oglašali dolgi prijetni dihljeji spijočih mladeničev. Spala sta oni trdni, jekleni spanec, kakor se spodobi za mlade ljudi. Stefan se je včasih močno zganil, da je postelji pod njim zaropotala ter govoril iz sanj nerazumljive besede. Bled, magičen svet srebrne lune je prodiral skozi redke zastore v sobo. Neutrudljiv cvrček je pel svojo škripavo pesem.

III.

Lačkove besede so donele Štefanu v ušesih zelo močno. Že na vse zgodaj je vstal, tiho se napravil in šel na vrt. Vsa čaroba letnega jutra je dihal iz narave. Na travi in cveticah so visele rosne kapljice, celi roj ptičev je gostolel v košatih lipah. Po cesti so škripala pluzna kolesca. Kmalu za njim se je izmuznila iz hiše tudi Linica z rudečim obrazom in jasnimi očmi. Vkusna jutranja obleka ji je pokrivala nevisoko postavo. Njen obraz ni bil sicer pravilno krasen — pa neka skrivna bajna miloba se ji je skrivala v globokih očeh. Bogati, prosto spuščeni lasje so se skoro dotikali porosene zemlje. Ž nje je žarelo življenje, je žarela radostna zavest, da je vendar lepo na božji zemlji. Čist, jasen glas se ji je vil iz globo-

čine prsij — kakor zvok zvona. Mater je izgubila prezgodaj; prve dni razvijajočega devišstva je preživela pod asketičnimi očmi materničave tete. Prihod v rojstno hišo je bil zanjo radostno osvobojenje. Z vso svojo ognjeno, občutljivo dušo se je posvetila krasni svobodi; ljubila je naravo, redila celo menažerijo domačih živalih, branila vrabce pa liščke pred hudobijo vaških malopridnežev, gospodinjila, skrbela za cvetice in ob nedeljah brala nemške lirike.

Stefan se je uklonil Linici in začel obdudovati njeno prezgodno vstajanje.

»Nič čudnega, gospod Bogaty — jaz nisem krakotala do polnoči, kakor vi z bratom!«

„Čudno! Morate imeti tajne prežalce, domačo policijo!“

„Vaši glasovi so vaju izdali. Moja sobica je namreč tik vaše, pa zid tenek. Poslušala sem nekaj časa temni šum — pa nikar se ne bojte, razumeti nisem mogla ničesa. Tako rada bi bila z vami kramljala o važnih stvareh, o dejanju, o nadah! Pa moj brat je negalanten grdež! Če se približam k vašemu pogovoru, takoj neha, ali začne govoriti o spletkah. Kakor bi bile ženi odkežane le spletke, prazni pokloni in vsakdanje klepetanje.“

Kdor ni slep ter vidi stvari, kakoršne so, mora uvideti, da vse stranke na Ogrskem jadrjo pod eno zastavo: Proč od Avstrije, samostojno carinsko ozemlje, ogrska armada. To so težnje ogrskih politikov od skrajne levice do zadnjega moža na desni. Razložek je le ta, da nekateri govoré, kar mislijo in čutijo, drugi pa mislijo in sanjajo, česar ne govoré. Mi Avstrijci pa prelivamo grenke solze in si jih brišemo z rokavi, ako ne moremo vedno ustreči ogrskim zahtevam, kedar je treba šteti zlate denarje za skupnost in zvezo. Ogrski pač vedó, kaj delajo, a ne vedó in ne razmišljajo, kam jih zavedejo panmadjarske težnje; a mi Avstrijci ne vemo, kaj delamo, dasi vidimo propad v daljavi.

Že 14 dni je v ogrski zbornici v razpravi vojna predloga, a še pl. Szell ne najde izhoda, tudi do velike noči ne dobi vojne predloge. Ogrska opozicija šteje do 125 poslancev, ki morejo s samimi govori še dva meseca zavleči vojno predlogo. In če bode minister za deželno brambo baron Fejervary s svojimi vojaškimi mejklici podžigal opozicijo, potem utegne g. Szell doživeti Banffyjeve čase.

Turške grozovitosti v Makedoniji.

Kaj počenjajo Turki v Makedoniji, je vprav strahovito. Mi samo beležimo kratko zadnja poročila, katera prihajajo o živinski razdivjanosti turške vojaščine, ki naj dela „mir“ v Makedoniji!

V Godlerem in Bačferem so vojaki umorili sedem kristjanov; trupla so strahovito razmesarjena. Tri zverine so policijski komisarji Abedin, Ejub in Mustafa Pehlivan Runeto. Zdaj hodijo z oboroženimi četami okoli in pobirajo Makedoncem orožje. Kar počenjajo pri tem, je skoro neverjetno. Udrli so v hišo Vane Petrove v Dobrinštu. Posilil jo je Abedin in izročil tridesetim vojakom, ki so jo skrunili, da je izgubila zavest. Isto se je zgodilo drugi dan z Lenko Damianovo in Marijo Kozarovo. Mnogo moških so z vrvmi zvezali ter topli, dokler se niso odkupili z denarjem. Potem so onečastili mnogo žensk, prizaneali niso niti nosečim, nekaterim so še zobe izbili. Ejub, Abedin in Mustafa Pehlivan Runeto sploh prakticirajo tako, da se najprej sami polaste ženskih, potem jih pa prepuste svojim vojakom. „Le Mouvement Macédonien“ našteva dolgo vrsto imen; med njimi sta tudi dve bolgarski učiteljici. Posebno grozne orgije so imeli turški vojaki ob prazniku »hajram«. Naokočili so celi vasi in odpeljali ženske. Vaške predstojnike, ki se ustavljajo, mučijo in zapirajo. Pop Pocer iz vasi Kriklena (kosovski vilajet) je hotel čez mejo. Mejna straža ga je z rodbino ustavila. Ker ni imel denarja, da bi se odkupil, so ga odpeljali v Palanko kot hudodelca; žene in otroka so si pa turški vojaki pridržali.

„Vaš brat gotovo pozablja, da ima pred seboj že petnajstletno gospodično —“.

„Prosim, šestnajst!“.

„Torej šestnajstletno devo, pa misli o vas tako, kakor vas je bil zapustil, ko je šel v šole. Prosim, gospodična, je-li mogoče, pa je-li vam ljubo, hočem vam ustreči sam —“.

„Povejte mi tedaj, gospod Bogaty, kaj zahtevate prav za prav s tem vašim ‚narodom‘, z narodnim hrepenenjem, z žrtvami, kam pa meri vse to?“

Bilo je to težko vprašanje. Štefanu se ni ljubilo začenjati od abecede, pa v kratkih besedah mu je bilo tudi težko odgovoriti na dano vprašanje.

„Človek se loči od zverine mej drugim i v tem, da hoče živeti v dobro urejeni družbi in se spopolnjevati.“

„Isto hočejo i Nemci, i Francozi —“.

„Isto hočemo i mi, Slovani, in sicer na svojih lastnih temeljih, s pomočjo svojega lastnega jezika!“

„Vsaj se to lahko zgodi i s pomočjo družega jezika! Bašte, čim olikanejši jezik si izvolite, tem lažje pridete k cilju.“

„Posameznik morda! Pa druga človeška lastnost je, da si želi vsak časten in vzvišen človek na poti svojega spopolnjevanja, na poti k olikanosti in sreči imeti v kolikor največ tovarišev.“

(Dalje prih.)

Cele bande turških vojakov hodijo po deželi in plenijo. V Nivčanah poveljuje taki bandi Karabiberov; po daljšem boju s prebivalstvom se je moral umakniti. Železniški vlak, ki vozi iz Soluna v Dedé - Agae, so vataši napadli. Izdrli so pred njim tir, in le previdnosti strojevodja se je zahvaliti, da se ni pripetila velika nesreča. Brzjavne žice so na mnogo krajih pretrgane.

Makedonski odbor nabira zdaj vse take slučaje. Ubogo ljudstvo je izročilo guvernerju solunskemu, Hasanu Fekhmi-paši, več spomenic, v katerih so natančno popisane vse omenjene grozovitosti, s prošnjo, naj se vendar kaj stori v varstvo tlačanih kristijanov. A turška vlada neče ganiti s prstom. Po turških časopisih se sicer mora pisati na vladno povelje, da je najlepši mir in red v državi, a vsak dan prinaša nove krvoločnosti.

Guverner Rumelije Hilmi - paša je bil pred kratkim v Solunu, da vpelje kake reforme. A ostal je samo v hotelu in sprejel nekaj uradnih oseb; potem pa se zopet odpeljal. Zato se ni čuditi, da Makedonci kličejo na pomoč evropske velevalsti, naj posežejo vmes in prisilijo sultana, da izvede zahtevane reforme.

Po skupščini.

Iz Zagreba, 5. febr.

Mažaroni na Hrvatskem in Ogrskem pišejo že leta in leta, kako propada hrvatska opozicija in da bo morala slednjič izginiti s političnega polja. To staro pesem so pa še prav pogostoma ponavljali zadnje dni pred skupščino opozicijskih strank ter zatrjevali svojim privržencem, da gotovo ne pride med opozicijskimi strankami do sporazumljenja, a še manje do zedinjenja. Na videz so prezirno pisali o opozicijskem pokretu, v resnici pa jim le ni bilo prav, da se je zbralo na skupščini toliko odličnih hrvatskih domoljubov. A ko so zvedeli, da se je opozicija zedinila le deloma in ne popolnoma, so se zopet ohrabрили, ker je zgignila za nekaj časa nevarnost, da ne izgube še prvenstva v politiki. Za to pa v svojih člankih ne napadajo čiste stranke prava, četudi se je izjavila za solidarno delo z ostale opozicije, samo da se ni zedinila, in da ne stoji še mažaronske stranki cela zedinjena opozicija nasproti. Zato pa mažaroni rohne proti zedinjeni opoziciji, posebno še na bivšo „Obzorovo“ stranko, katera jim je dala največ opraviti in proti kateri se je mažaronsvo najhuje borilo. Razumi se, da glasi mažaronska odredba te stranke najhuje brž ko ne že zaradi tega, ker se je ta stranka premagala ter radi sloge odstopila od svojih političnih načel in sprejela program, ki je pravaški Kar govore mažaroni, da obzorska stranka ni imela v narodu nobenega ugleda, je grda laž. Ta stranka je imela med hrvatsko inteligencijo največ in najboljših privržencev v obilju, pa je bila mažaronom tudi najbolj nevarna; zato proti njej toliko mrčinje v tem taboru. Ta stranka je stala deloma na podlagi nagodbe, kakor mažaroni, s to razliko, da je zahtevala točno vršenje vseh točk omenjenega dogovora med Ogrsko in Hrvatsko. Zahtevala je, da se vrše točno propisi glede hrvatskega jezika in da postane Hrvatska samostalna v financijah. Ko se je pa opazilo, da se nagodba ne vrši in da jo pomagajo mažaroni sami kršiti, da Hrvatska gubi vsak ugled v političnih vprašanjih in da gmotno propada od dne do dne, je bila ta stranka prepričana, da iz tega položaja nima druge rešitve, nego žrtvovati tudi svoj dosedanji politični program, pa se okleniti družega, ki je postal po dogovoru splošen dosedanji stranki obzorske in stranki prava. Tako je prišlo do jedinstva in do splošnega programa, kateri je jednak za vso opozicijo. Če tedaj mažaroni grdiijo bivše obzoraše, delajo to zato, ker jim je žal, da so se obzoraši žrtvovali za velik, kar je pa vse hvale vredno, ker je to velik domoljuben čin, kakršnega ne more nikdo pričakovati od mažaronov, ker so že davnej izgubili vsako domoljubno mišljenje, katero edino zopet more roditi požrtvovalnost. Brez domoljubja nima požrtvovalnosti, in zato je tudi ne vidimo pri mažaronske stranki pri nobeni priložnosti.

Kako nemilo je mažaronom zedinjenje opozicije, vidimo iz tega, da strastno napadajo dve točki v novem programu, namreč hrvatsko državno pravo in zedinjenje vseh hrvatskih dežel v eno skupino. Hrvatsko državno pravo je seveda popolnoma protivno današnji nagodbi med Hrvatsko in Ogrsko. A mažaronska stranka more živeti le, dokler obstoji današnja ustava; zato tudi zatrjuje, da se nagodba ne more in ne sme spreminjati niti za picico, nego mora ostati nespremenjena za večne čase. Na čas, ki vse me nja in spreminja, mažaroni ne mislijo, ampak le na svoj obstanek in na svoje gospodstvo. A da pišejo proti zedinjenju hrvatskih dežel v eno skupino, je zahteva nji-

lovih gospodarjev, ki se drže proti Slovonom še vedno starega gesla: divide et impera. Pa je zato tudi pisava mažaronskih glasil pravi unicum med vsemi naprednimi narodi. Pri Italijanih, Grkih, Rumunih, Nemcih pišejo v pogledu narodnega zedinjenja vsi časopisi brez izjeme enako. Le pogledite italijanske uradne časopise, kako branijo irendento, ki je celo krivična stvar. Le hrvatski uradni in sploh mažaronski listi se morajo tudi v tem vprašanju razlikovati od drugih kulturnih narodov. To jim gotovo ne služi na čast pred naobraženim svetom, a med domoljubnimi Hrvati jih mora vsakdo prezirati, ker skrunijo s svojo pisavo vzvišeno idejo narodnega edinstva na korist sovražnikom hrvatskega naroda.

Grassmannova pravda v Welsu in Koerberjev odgovor.

Svojedobno smo poročali, da je posl. Kern interpeliral ministerskega predsednika kot vodjo pravosodnega ministerstva radi precej čudnega postopanja predsednika porotnega sodišča v Welsu povodom omenjene Grassmannove pravde. V petkovi seji poslanske zbornice je dr. Koerber odgovoril na to interpelacijo. O tem odgovoru piše „Linzer Volksblatt“ mej drugim sledeče: »V tem odgovoru se je dr. Koerber zvito izognil jedru stvari. Minister prizna, da je »morda predlogo vztrajal« pri poravnavnem poskusu, on pravi, da je predsednik delaš opazke, »ki jih ne more odobravati«, vkljub temu pa trdi, da predsednik ni imel namena vplivati na porotnike. To se tem lažje trdi, ker se namen ne more videti, ne slišati in sploh ne občutiti. Vprašanje, za katero se tu gre, je le, če je bilo s predsednikovimi izjavami mogoče vplivati na porotnike, kar je pa ministerski predsednik zamolčal. No, razumemo tudi ta molk. Splošne sodbje, da je pri Grassmannovi pravdi predsednik uplival na porotnike, odgovor ministerskega predsednika na to interpelacijo ni omajal«.

Vojna predloga v parlamentu.

Tekoči teden bi moral v poslanski zbornici priti na dnevni red drugo branje vojne predloge, ki mora biti rešena do konca tekočega meseca, ker se v marcu že vrše vojaški zbori. Toda za to važno delo v zbornici še niso ugodna tla, večina za predlogo še nikakor ni zagotovljena. Izjave domobranskega ministra ob prvem branju te vladne predloge in pozneje v vojnem odseku nikakor niso premenile nazorov nasprotnih strank. V najstrožji opoziciji nasproti vojni predlogi so doslej po poročilih dunajskih listov naslednje parlamentarne stranke: Čehi, Rusini, Italijani, socialni demokrati, nemški nacionalci in vsenemci, torej skupno v najslabejšem slučaju 155 glasov. Mej te opozicionalce moramo pa prišteti tudi »Slovensko zvezo«, ki bo glasovala za načrt le v tem slučaju, ako vojna uprava ugodni zahtevam, ki so našteje v Plojvi spomenici. Nemški liberalci se doslej še niso odločili ne za in ne proti, sodi se pa, da bo glasovanje v tem klubu vsakemu člana prosto. Istotako se doslej še ne ve, kako stališče bodo zavzeli nemški agrarci. V sedanjih razmerah je večina vladni predlogi zagotovljena le v tem slučaju, če se pri glasovanju absentira iz opozicijskih vrst potrebno število poslancev.

Nov naskok francoskih židov na oadotno prebivalstvo.

Najnovejši napad francoskih židov v prvi vrsti in na videz ni namenjen prebivalstvu, marveč časopisju glavnega mesta Pariza, ki očitno propada. Mnogo največjih dnevnikov, kakor »Matin«, »Journal«, »Echo de Paris« in drugi so morali znižati svoje naročnine, da se sploh morejo vzdržati na površju. Vzrok temu propadanju je, ker so se v provinci ustanovili veliki listi, katerih eden »Dépêche de Toulouse« izhaja že v 250.000 iztisih. Namen temu početju je, da židovsko liberalni in Nemčiji prijazni elementje zavedejo kmečko prebivalstvo v svoj tabor. Ta nakana se jim ni mogla posrečiti, dokler je uplivalo na prebivalstvo časopisje iz Pariza, kjer prevladuje še monarhična in protižidovska struja. — Židje hočejo torej najprej zatreti nasprotno si časopisje v Parizu, potem pa potom svojega časopisja napeljati vodo na svoj mlin. Katol. časništvo čaka tu velika naloga, ker sicer preti tudi njemu enaka usoda.

Angleži v Abesiniji.

Angleži nameravajo vso Afriko dobiti v svojo pest. Se niso zaceljene rane Burov v južni Afriki, že se pripravljajo polagoma, da iztrgajo Meneliku njegovo državo ob sinjem Nilu. To namero pričena Anglija izvrševati na sledeči način: Angleška vlada pripravlja novo ekspedicijo v notranje Menelikove države v severnovzhodni Afriki. Pod vodstvom Mac Millana se poda ta ekspedicija že te dni na pot iz Londona. Pot meri naravnost v Addis Abebo, glavno mesto Abesinije, kjer se pridruži ekspediciji tudi angleški rezident Harrington. Navidezno gre za to, da

se preišče celi tok sinjega Nila glede plovivosti in sicer do njegovega izvirka pri Čančankem jezeru, pa do Kartuma. Nekaj milj nad Kartumom je Nil plovben, a za nadaljni tek se ne ve. Angleži bi vode Nila radi tako uravnali, da bi se moglo ploviti notri v srce Abesinije, v Addis Abebo, in tako otvoriti s središčem Abesinije trgovinsko zvezo. Ako se to doseže, bode v Menelikovi prestolnici kmalu zavladal angleški upliv nasproti francoskemu. To pa je politična taktika Angležev, da najprej odpro nove prometne zveze s tujimi kraji in ko si na ta način izsilijo upliv na tuji zemlji, napovedo vojno rekoč, da so jo zakrivilo oni, katere nameravajo ugonobiti. Tako so delali nasproti Burov, tako bodo storili prej ali slej tudi proti Meneliku. Seve, če bo Menelik pravočasno pripravljen na ta načrt, se Angležem ne bo godilo dosti bolje nego svojedobno laškim strahopetnežem.

Mobilizacija turške armade.

Poročilo pariškega »Figaro« o mobilizaciji 240.000 mož turške armade v evropskih pokrajinah je povzročilo v gotovih evropskih krogih precejšnjo vznemirjenost, ki se je šele potem nekoliko pomegla, ko so turški zastopniki razglasili dementi sultanove vlade. V tem dementiju pravi carigradska vlada med drugim sledeče: Akoravno je vlada iz zapornih sporočil doznala, da mej 5. in 14. marcem bukne vstaja v Makedoniji, se zde vkljub temu obsežnejše vojaške odredbe sedaj še nepotrebne, ker so turške meje zadostno zastražene. — Ta dementi je pa, kakor rečeno le nekoliko oblažil prvi strah, kajti v resnici govore vse novejšje odredbe turške vlade za to, da se Turčija pripravlja na veliko akcijo v prihodnji pomladi, ki pa ima ves drug namen, le ne uvedbe pravičnih reform. Naročila topov, pušk ter streljiva pač ne kažejo nato, da hoče sultan mirnim potem rešiti to preporno vprašanje.

Brazilijsko-bolivjski razpor

se je v zadnjih dneh silno poostiril. Predsednik Bolivije, general Pando, je s svojimi četami že odšel proti ozemlju Acre. Oficijelno se v Boliviji izjavlja, da je namen tej ekspediciji osvoboditev kraja Puerto Alonso, ki se nahaja v oblasti brazilijskih vatašev, ter zagotovitev bolivijskega gospostva nad tem ozemljem. Predsedniku Brazilije, ki se šteje med lastnike prepornega ozemlja, to Pandovo počenjanje seveda ni všeč. Poslal je nasproti sovražniku večje število vojakov po suhem, ob enem pa pod poveljstvom kontre - admirala Alencarja poslala v amazonsko reko tri vojne ladje. Glede tega ozemlja je bila svojedobno sklenjena pogodba, ki priznava Bolivijo kot lastnico; ta pogodba pa Brazilijsanci ne priznavajo v polnem obsegu in pravijo, da je pogodbo Bolivija kršila s tem, da je imenovano ozemlje oddala v najem neki severo-ameriški družbi. Ker oba dela vztrajata pri svojem stališču, se bo preporno vprašanje reševalo z orožjem.

Iz brzjav.

Dr. Ebenhochov protikan didat je neki posestnik Achleithner, ki ga kandidirajo »neodvisni kmetje«. Na njegovih volivskih shodih bo govoril liberalci dr. Beuerle. — Pretep v francoski zbornici. Mej poslanca Lassiés in Selle je radi nepoznanega povoda nastal pretep, ki so se ga udeležili pozneje tudi drugi poslanci. — Razpor mej Chamberlainom in Buri. Burski vodja Kristijan Dewet je izjavil Chamberlainu, da ne bo preje miroval, dokler ne organizira ustaje proti vladi, ki se ne ozira na mirovne pogoje. Že pri tem nastopu je prišlo do zelo burnih prizorov. — Predsednik Roosevelt in venezuelsko vprašanje. Ameriški predsednik je odklonil posredovanje v zadevi vprašanja, najli venezuelska vlada zahtevam nekaterih velesil prej ustreže, nego zahtevam drugih. Posredovalo bo sedaj razsodišče v Haagu.

— Bivši bolgarski ministerski predsednik Karawelow je v soboto umrl. Zastopal je rusko politiko v Bolgariji. Bil je opetovano finančni minister in ministerski predsednik. Pred dvema letoma je prišel zopet na čelo kabineta, a vrget ga je znani načrt glede posojila. — Katoliška deželna stranka na Alžasko - Lotarinškem. Katoličani teh dveh pokrajin se sedaj še ne priklonijo nemškemu centru, marveč ustanovili so lastno stranko, katere program je v verskem in gospodarskem oziru popolno enak onemu katoliškega centra, v politiki pa zahtevajo poleg splošne volivne pravice in slobodne reforme društvenega in zborovalnega prava tudi enakopravnost obeh dežel z ostalimi zveznimi državami. — Makedonija in Čehi. Makedonske žene so se obrnile do svojih slovanskih sestra na Češkem, naj jim pomagajo. Ta klic doslej sicer še ni obrodil pravega vspeha, pač pa pošlje češka domovina v Makedonijo najlepše, kar ima, namreč gospoda Klofača, kateri se poda osebno na lice mesta, da preštudira turške grozovitosti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. februarija.

Pravda nadsvetnika dr. Ferjančiča proti našemu listu. Poroča se nam, da je v sredo tako sladko nasmejal, kakor danes, ko ališim, da je pri jutranji službi božji občinski sluga naznanil: »V sredo, enajstega t. m. ob 9. uri voli tretji razred svoje občinske zastopnike. Dalje se vam da na znanje, da tisti dan, to je v sredo, dobre si zamerkajte, pridejo v Krško tudi g. dr. Ivan Tavčar in bodo ob 8. uri zjutraj govor držali. Kedor je lušen, naj pride jih poslušat, mu ne bo žal«. — Mislim sem: O ubogi Romih! Tak strah je tvoje itak že bolne ude prevzel pred prihodnjo sredo — sam Tavčar mora priti in pripomoči, da ne padeš. To bo zopet govor, kakor krvava klobasa. Priporočamo poslušalcem, naj dr. Tavčarju izprašajo vest o tem, kaj je na Dunaju dosegel in zakaj je v politični zvezi z najhujšimi nasprotniki slovenstva.

Kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade. Ta pogovor se sedaj vresničuje tudi nad občeznanim dr. Pikl-om, odvetnikom v Marnbergu na Stajarskem. Dr. Pikl, kateri je hotel v preteklem letu vse funkcije razdruženega kmetako-konsumnega društva in posojilnice v Marnbergu ter revizorja »Gospodarske zveze« g. Seliškarja v ričetu mariborskega c. kr. okrožnega sodišča vtopiti, kar pa se mu ni posrečilo — je sedaj v sodni preiskavi radi hudo delstva goljufije (napeljevanje h krivemu pričevanju). Priče so se vže zaslile. Ta za slovenski narod preskrbni advokat se bode s 15. svečanost t. l. preselil v Postojno. Notranjskim liberalcem čestitamo na taki pridobitvi. O izidu te preiskave bomo svoječasno poročali.

Shod sodalitatis ss. Cord. Jesu za kamniški dekanat bo na Homcu v sredo dne 18. februarija ob pol 10 uri s sveto mašo.

Z Vipavskega. Izpolnila se je torej vroča želja liberalnih sovražnikov g. kurata Ferjančiča. On je moral v zapor. A v kljub izpolnjeni želji se ne morejo nič kaj veseliti, tudi ne stikajo več glav skupaj, — zavlada je med njimi nekaka smrtna tišina, kakor pri človeku, ki ve, da ni storil vsega prav, in se zmira boji, da bi ne prišlo kaj na dan. Baje tudi žena onega, ki je prisegel zoper gospoda kurata, govori po Gočah, da njen mož ni vsega kriv, da so drugi, ki so ga napeljevali k takemu postopanju; kateri so ti »drugi«, ne pove. Sploh vlada zaradi odhoda gospoda kurata splešna žalost. Ljudstvo noče verjeti, da bi bil gospod kaj zakrivil. On da bi bil zločinec, ki je toliko lepih pobožnosti na Gočah vpeljal, ki ga je sama milosrčnost in usmiljenost do skrajnih mej do siromakov? On, h komu so hiteli tolažbe srcem iskat iz cele okolice, da tudi s Primorskega in drugih krajev v dušnih stiskah, ki je vse prijazno sprejemal ter vesele domu spuščal. Ako ni mogel dopoldne vseh spovedati, spovedoval je tudi čez poldne ter vesel vsakemu postregel. Ljudstvo sploh sodi o njem, da je vzgledni duhovnik v vsakem oziru. On, pravi ljudstvo, ne more biti zločinec, ter prosi Boga, da skoro izkaže nedolžnost ljubljenskega dušnega pastirja.

Predavanje je priredilo včeraj izobraževalno društvo v Štefanji vasi. Govoril je g. dr. Lampe o dogodkih v Makedoniji in o islamu.

Promoviran bo jutri na graškem vseučilišču g. Anton Gregorec iz Ptujja doktorjem vsega zdravilstva.

Mesto okrožnega zdravnika na Jesenicah. Piše se nam z dežele: Vam morebiti ni znano kako je postal g. Medicu nadučitelj na Jesenicah. To je bilo tako-le: Ko je bil g. Medicu v Bohinju, pripeljala sta se dva vplivna nemška gospoda z Jesenic v Bohinje in prigovarjala Medicu, da pride na Jesenice. G. Medicu ni šel rad iz Bohinja na

Jesenice. Ali nemška gospoda se ni dala odpraviti kar tebi nič meni nič. Prigovarjala sta mu in silila vanj, ter mu za gotovo obetala nadučiteljsko mesto na Jesenicah. Ali sta se kakšne druge beneficije obljubila g. Medicu, nam ni znano. S kratka: Medicu se je udal in šel je na Jesenice. Postal je tam nadučitelj, kakor kažejo okoliščine, po vplivu nemške tovarniške gospode jeseniške. — Napačno pa je pisarjenje, da se je Medicu kedaj kazal odločnega Slovenca. Vsled svojega službovanja v tujini in vsled rodbinskih razmer izgubil je narodno čustvovanje. — Da je bil vsled tega kandidat nemške stranke za nadučiteljsko mesto, je tedaj razumljivo. — Sedaj je razpisano mesto okrožnega zdravnika na Jesenicah. Po pravici domnevamo, da ima nemška stranka zopet svojega kandidata zdravnika za to v narodnem oziru važno mesto. Bojimo se celo, da bodo s svojim kandidatom v deželni odbor prodrl, ker . . . saj veste, da slov. nemška zveza je zato, da varuje nemško ugodno pozicijo v deželi. Ne vemo, kedo je prosil za to službo, vendar bodo med prosilci gotovo tudi zdravniki, ki so poleg popolne strokovne vsposobljenosti odlični slovenski možje. Apeliramo torej na slovenske deželne odbornike, da z vso opreznostjo ali tudi odločnostjo, delajo na to, da ne dobi zdravniškega mesta na Jesenicah mož, ki bi preskočil v tabor nemške stranke. Ako pa triumvirat Tavčar-Graselli-Schaffer s svojo numerično večino v odboru imenuje za Jesenice okrožnega zdravnika, ki je mladen Slovenec ali celo nemškutar, potem pa naj le sami ti trije zagovarjajo tako dejanje. Na stražo tedaj!

— Ustreljen od orožnikov. Orožniška patrulja iz Menga, zasledujoč nekega And. Rahne iz Vinj. župnije St. Helenske, zalotila je na večer 6. t. m. v Trzinu brezposelnega, samskega 45letnega Františka Aleš iz Sela, župnije ihanske, ki je bil iskanemu podoben. Pozivljan, da se izkaže, kdo in kod je, si je Fr. Aleš pridejal tuje ime Janez Janežič ter izjavil, da naj ga popeljejo do ihanskega župana, ki ga pozna. Na potu tja je zvodil patruljo, ki je bila sedaj izvan svojega rajona ter jej lokalne razmere niso bile znane, po ovinkih v krumprški gozd, ond pa v bližini vasi Brda, kjer biva župan, je ubežal nagloma orožnikom. Ker se ni odzval na trikratni klic, sta oddala orožnika za njim vsak po eden strel. Eden strel je zgrešil svoj cilj, drugi pa zadal ubežnika tako smrtonosno, da se je isti zgrudil na tla ter ond mrtev obležal.

— V Celovcu je umrl občin. svetnik in rudniški inspektor v p. g. Anton Tschell in 64 letu svoje dobe.

— Radi Ornirove pravde zblaznel. Znano je, da toži ptujski župan Ornirov bivšega urednika Kalchberga, ker mu je ta očital razne nerednosti pri občinskem gospodarstvu. Kalchberg je nastopil dokaz resnice in bo obravnavan v Mariboru. Sedaj se poroča iz Maribora, da je ta obravnavna na občinskega tajnika Ernesta Schallanna tako vplivala, da se mu je omražil duh. Schallanna so prepegljali v opazovalni oddelk graške bolnice.

— Defraudacija. O tajniku okrajnega glavarstva v Brucku Jožefu Erjavcu, ki se je ustrelil v Mariboru, se je sedaj degnalo. da je poneveril večjo svoto uradnega denarja.

— Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda nam javlja, da ni ono poslalo »Slovenca« zadnjega odtiska iz »Naroda« in da pošilja istodobno svoja uradna obvestila »Slovenca« in »Narodu«. Ako se v kakem slučaju to ni zgodilo, ni tega krivo vodstvo.

— Postaja na Otočah. Z Gorenjske: Otoče je sicer mala postaja, a ima menda več osebnega prometa, ko marsikatera druga večja postaja na Gorenjskem. Ni vlaka, da bi na tej postaji ne vstopilo nekaj oseb — tudi v najhujši zimi — po leti jih vstopi večkrat po sto in še več. To vse je gotovo dobro znano slav. želez. ravnateljstvu, vendar nima ta postaja nobenega čakališča. Pravi se sicer, da je čakališče v poleg stoječi gostilni, a to ve vsak, da je težko čakati v gostilni — zastoj. Skrajni čas je že, da slavno želez. ravnateljstvo da napraviti prostor, kjer bi potniki poleti ob dežju — ali po zimi o mrazu čakali na vlak v primernem zavetju.

— V varstvo živali. Da se postopa pogosto z živino zelo neusmiljeno surovo in da malo katerega, ki popolnoma po potrebnem trpinčijo živali, doleti kazen, je znano. V mestu in na deželi se imajo uboge živali boriti s surovimi ljudmi, kateri bi bili vredni, da se jih vpreže v jarem in dobro preklesti. Marsikatero živinčje se že trese pred svojim gospodarjem, če ga zagleda, kaj šele, če mu hud duh alkohola sili v nos. Koliko nepotrebnega trpinčenja živali se godi po klav-

nica, o tem človek, ki ne vidi sam, niti ne sanja. Na kmetih se pa vprežne živali trpinčijo še na poseben, popolnoma nepotreben način. Kdo še ni hodil po vaških ali poljskih potih? Da ni cesta dobra, se pritožujejo vseh vrat ljudje preje nego kmet, pa saj te ceste le malo rabi in se niti ne zмени za svoja poljska pota. po katerih vozi vsak dan. Uboga žival po komelec globokih kolovozih ali celih gruščah kamenja komaj vleče prazen voz, kaj šele težko obloženega. Za živino, kakor za kmeta samega bi bilo skrajno potrebno, da se vsa taka zanemarjena pota popravi, kar bi se zgodilo z melim trudom jeseni ali spomladi, do tega bi jih morala pripraviti oblast, če sami ne spoznajo svoje koristi radi same malomarnosti.

— Ruski kružok v Gorici otvori te dni dopolnilni kurz.

— Laško vseučilišče v Gorici? Laški listi poročajo, da se čuje glas, da ako pride do ustanovitve laškega vseučilišča, ne bo stalo isto ne v Trstu ne v Tridentu, marveč v Gorici kot nekakem središču dežel, v katerih prebivajo Lahi. Baje mislijo tako tudi visoki merodajni krogi na Dunaju.

— Pogrebni zavod je ustanovil v Gorici g. Anton Marguč.

— Umrl je v Kranju gospod Miha Hafner, pek in posestnik. — V Skofji Loki je umrla gospodična Leopoldina Ape.

— Nesreča. Martin Zupančič, hlapec v Kolovratu v litjskem okraju, se je pri nakladanju lesa ponesrečil. Padlo je na njega deblo in mu desno nogo tako poškodovalo, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— Prsti v stroju. Mihaelu Četveržarju, 13 let staremu posestnikovemu sinu v Potoku, občina Vače v litjskem okraju, je slamožrezn stroj odrezal na levi roki dva prsta. Pripeljali so ga v bolnico.

— Žrtve žganja. Iz Rodice se nam poroča: Tukaj je v noči od 6. na 7. tega meseca v potoku, ki teče skozi vas, utonil Martin Podbevšek, okrog 50 let star. Zapuščena žena in 8 otrok. Pripeljali so ga v menceško mrtvašnico, ter ga bodo tudi ond kopali. Ko je prišel blizu doma v petek zvečer, seveda pijan, je zabredel v vodo. Iz tega je razvidno, da je bil skoro celo noč v vodi. Zjutraj ob 8. uri ga je najprvi zagledal neki 7 letni otrok. Ta pretresljivi dogodek naj bi bil svarilen vzgled vsem žganje-pivcem.

— V zadevi katinarskega pokopališča se nam piše: Res je, da je pokopališče premajhno in da se pred uradno določenim časom prekopava grobe; povse neresnične pa so vesti v »Independentu« — ju, ki celo pripoveduje, da so izkopane dele človeških trupel jeli psi! Groza! — Take reči se more zmisлити le človek, ki ima druge namene, nego Katinarcem pomagati do spolnitve želje o razširjanju pokopališča.

— Drzna tatvina. V noči od četrta na petek so neznan lopovi v Gorici s silo odprli izložno okno prodajalnice in delavnice gospoda urarja Šuligoja, nahajajoče se v Gosposki ulici v hiši trgovca jestvin g. Kuštrina; prerezali so šipo ter odnesli 23 novih ur, vrednih kakih 300 K.

Ljubljanske novice.

Novačenje v Ljubljani. Za mesto Ljubljano bo vršil se letos glavni nabor dne 20. in 21. marca v »Mestnem domu«, vsakokrat od 8. ure zjutraj dalje in sicer prvomenovani dan za zunanje mladeniče, drugi dan pa za domače (v Ljubljano pristojne). — Žrebanje za mladeniče iz prvega nabornega leta se bo vršilo pri tukajšnjem magistratu dne 16. februarija t. l. od 9. ure dopoldne dalje, in sme vsakdo teh pri žrebanju navzoč biti.

Staro drevje podirati so začeli v Lattermanovem drevoredu. Mestu starih kostanjev nasadili bodo ondu mlado drevje. Tudi na Gosposkem vrtu ob Dunajski cesti, kjer je bil poprej vrt stare bolnice, so podrli več dreves.

Izgubljeno in najdeno. Ivana Jaklič služkinja v Vižmarjih je zgubila danes zjutraj na poti od doma skoz Št. Vid in Šiško do mitnice na Marije Terezije cesti srebrno možko uro. — Na potu od Kolodvorskih ulic po sv. Petra cesti, čez Marijin trg in po Wolfovih ulicah in Kongresnem trgu do Gosposkih ulic je zgubila neka učenka višje dekleške šole kovert, v katerem je bilo 10 kron. — Marija Gregorič, Trnovske ulice št. 6. je zgubila mej potjo iz Vodmata do Radeckega ceste sivo, rudeče in belo križasto konjsko odejo. — Šolski učenec Franc Zakotnik iz Sela št. 10, je našel pred Debelakovo gostilno v Vodmatu nikelnasto uro in nikelnasto verižico. — Na Mestnem trgu je bila najdena denarnica, v kateri je bilo 120 kron. — Na Franca Josipa cesti je bila najdena zlata ženska ura.

Zbor Nadine Slavijanske v Ljubljani. Čujemo, da se odbor »Dramatičnega društva« pogaja s tem novo sestavljenim zborom, da priredi tekom meseca marca v dežel. gledališču koncert Nove pevske moči, ki so zbrane v zboru, so dosegle povsod, kjer je zbor

doslej nastopil, mnogo vseha. Na Bolgarskem je zbor dobil mnogo odlikovanj.

Predpustna zabava podpornega društva tobačnih delavcev in delavk je privabila v soboto zvečer v Ederjeve restavracijske prostore nad 700 udeležencev, ki so se izborno zabavali. Odbor je res preskrbel za izborno zabavo. Obila udeležba je dokaz, koliko simpatij vživa društvo, v katerem je vzorna delavska organizacija. Prihodnjč bo paš treba skrbeti za večji prostor, ker so bili v soboto prostori Ederjeve restavracije veliko premajhni. Delavnemu odboru na lepem vseh, s katerim je pridobil znatno svoto bolniškemu zakladu, iskreno čestitamo!

Nesreče. Vinko Kozernik, 12 let star sin kurjača na južni železnici, stanujoč na Tržaški cesti št. 24, je skočil čez neki jarek in si pri tem spahnil levo nogo. Pripeljali so ga v bolnico. — Herman Stotz, hlapec v Kludskyjevi menažeriji, je v soboto popoldne v Kolizejskih vliach vsled nagle in neopredvidne vožnje podrl na tla 63 let staro Marijo Tomičevo, stanujočo na Opekarski cesti št. 4. Žena je padla in se na levi nogi precej poškodovala.

Deklica padla s hodnika. Včeraj popoldne je v Kladeznih ulicah št. 18 padla s hodnika v prvem nadstropju na tla triletna deklica Ana Slanovec. Deklica se je na hodniku igrala in se je preveč nagnila čez egrajo. Poklicali so takoj zdravnika, ki pa ni našel nobene zunanje poškodbe. Deklica se je le hudo pretresla, pa se počuti danes že bolje in hodi okoli.

Preselitev »Kmetijske družbe kranjske«. Uradni prostori »Kmetijske družbe« se nahajajo odslej v deželni hiši na Turjaškem trgu. Razpokano hišo v Salendrovih ulicah bodo menda podrli, ker ni baje za nobeno uporabo več. Potres jo je do cela razbil.

Pekovska zadruga je izvolila predsednikom zopet g. Schreya, podpredsednikom g. Föderla. Prebitka je imela 188 kron. Na obnem zboru se je poročalo, da je vlada g. Kancu prepovedala izvrševanje obrti. G. Kanc je sedaj vložil ugovor in je nastopil instančno pot. Zadruga je storila korake proti nadomestnemu počitku.

Shod krojaških mojstrov. Pripravljalni odbor za ustanovitev sirovinskega društva za krojače in šivilje vabi na shod krojaških mojstrov, kateri se bode vršil v sredo dne 11. februarija ob 1/8. uri zvečer v restavraciji pri »Perlesu«, Slonove ulice, pri katerem bode poročal zadržni inštruktor gosp. dr. Dücker iz Gradca o namenu, važnosti in o koristi sirovinskih društev. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Prečitane društvenih pravil. 3. Vsprejem in vpisovanje članov. 4. Raznosterosti. — Ker se bode pri tem shodu definitivno določilo, ako se sploh ustanovi sirovinsko društvo, ali pa, da se ta ideja popolnoma opusti, vabi pripravljalni odbor vse gg. krojaške mojstre, da se tega shoda v obilnem številu udeležiti blagovolijo. Pripravljalni odbor.

Nesreča s puško. Ernest Kadunc, 13 let star, stanujoč na Starem trgu št. 13, se je pred dnevi igral z nabasano puško, katero je bil vzel hlapcu Ivanu Verbovsku iz hleva. Valed neprevidnega ravnanja se je puška sprožila in strel je zadal v bližini stoječega 11 let starega fanta Franceta Pleničarja v desno stegno.

50letnica svojega trgovskega delovanja je praznoval te dni tukajšnji veletržec in podpredsednik trg. in obrtne zbornice g. F. Kollmann.

Boj na plesni veselici. Danes ponoči nastal je v gostilni Jerneja Jeleniča na Stari poti št. 1 na plesni veselici prepir mej vojaki in drugimi gosti. Prostak 17. pešpolka Dominik Pleš se je sprl s Turkovim hlapcem Jakobom Luterškom. V gostilni navzoči stražnik Iv. Pavlino je stopil mej prepirajoča se in ju miril. Pleš sunil je Luterška najpoprej s pestjo v obraz, potem pa je zgrabil za stol in zamahnil z njim proti Luteršku, zadal pa je stražnika Pavlina po glavi. Nato so peklicali še jednega policijskega stražnika in ko je ta prišel, je vprašal Pleša za ime, katerega pa ta ni hotel povedati, na kar se je stražnik obrnil do Pleševega tovariša, poddesetnika Josipa Habjana, da mu pové ime prostakovo, ali tudi ta ni hotel povedati imena in je šel iz gostilne, naenkrat pa se vrne Habjan z desetnikom Rudolfom Cibejem nazaj v gostilno in je Cibej z bajonetom v roki stopil pred stražnika in zahteval, da mu izpusti prostaka Pleša. Cibej je tudi sunil stražnika Pavlina z bajonetom v levo nogo, da mu prebodel hlače. Stražnika sta nato Pleša izpustila in vsi trije vojaki so zbežali iz gostilne. Stražnika sta tekla za njimi in jih dobila skrite pri Bremčevi kleti v Zalokarjevih ulicah, odkoder sta jih spremila v vojašnico. Mej potjo v vojašnico so vojaki vpili in stražnika zmerjali. Spustili so se tudi v civiliste, ko so šli za njimi, toda stražnika sta preprečila pretep.

Premetena konja. V soboto zvečer pustil je hlapec Jožef Kalan iz Vevč v voz vprežena konja sama na Mestnem trgu in je šel v neko prodajalnico. Mej tem sta konja

potegnili in šla sama domov. Hlapec je konja iskal po mestu, dokler ni na St. peterski mitnici izvedel, da sta konja že doma.

Zasačena tatca. V prodajalnici Karoline Treo na Pogačarjevem trgu je bila danes zasačena neka ženska, ki je ukradla par čevljev in jih skrila pod ruto. Tatco so izročili policiji.

V bolnico so pripeljali včeraj z rešilnim vozom Selanovega mesarskega pomočnika Jožefa Pegrita iz Neudoerfla pri Ljubnem. Ko je hotel iti spat, se je naenkrat zgrudil na tla. Dobil je kilo.

Huda natakarka. V hotelu »pri slon« sta se včeraj zjutraj sprla in strela dva natakarka, kar je privabilo mnogo gledalcev. Dajala sta drug drugemu zaušnice.

Tat na begu. V noči od 7. na 8. t. m. vthotapil se je tat v hišo Rudolfa Zalarja v Cerkvenih ulicah št. 11 in je pri shrambi za jedi z nožem odprl ključavnico in se splazil v shrambo, odkoder je odnesel tri lonce masti, več govejega mesa in nekaj surovega masla. Tat jo je srečno odkuril in ga še do danes niso ujeli.

Pes popadel. V Prešernovih ulicah je v soboto zvečer pes hišne posestnice Matilde Bučar popadel potnika Ruperta Santnerja in mu raztrgal hlače.

Zopet nov odvetnik v Ljubljani. V Ljubljani je otvoril svojo odvetniško pisarno liberalni dr. A. L. Kokalj.

Kaznjiva želja po slivovki. Delavca Fr. Sernak in Leopold Jenko bila sta v soboto zvečer nekaj časa edina gosta v Kramarjevi gostilni na Dolenjski cesti. Ko sta bila sama v gostilni, prisvojila sta si steklenico slivovke in jo skrila pod suknjo. Po njunem odhodu opazila je natakarka, da jej je zmanjkala steklenica z žganjem, in poklicala policaja, kateremu je naznanila tatvino. Policaj je šel uzumoviča iskat po gostilnah in ju tudi dobil v neki gostilni. Hotela sta policaju uiti, pa je bilo že prepozno. Policaj je obadva aretoval. Steklenico s slivovko je imel Jenko pri sebi, ki pa je dejal, da mu jo je dal Sernak.

Novo društvo. Ustanavlja se »Ljubljanska podružnica društva poštnih uradnikov. Župan Hribar je za 8 dni odpotoval v Dalmacijo.

V Ameriko je v soboto ponoči odpotovalo z juž. kolodvora 97 izseljencev.

Iz hiralnice pobegnil. Jožef Znidaršič, star 63 let, iz Starega trga pri Ložu, ki je na umu bolan, je danes zjutraj ušel iz hiralnice na Radeckega cesti.

Podgane sovražnice vodovoda. Pred hišo gospe Dolenčeve na Poljanski cesti so podgane pregrizle cevi vodovoda. Ulagati morajo sedaj ondi nove cevi.

Nemško gledališče v Ljubljani. Kranjska hranilnica je, kakor znano, kranjskih Nemcev (vseh pasem) velik odrošenik. Gledališki fond ki ga vsako leto polni z 20.000 goldinarjev (ali 40.000 K), znaša sedaj že 120.000 gld. ali 240.000 K. Ko doseže kapital 400.000 kron, prično neki graditi Nemci svoje lastno gledališče. Napolnjeno ne bo od Nemcev samih seveda — nikoli, pedpirano pa od Slovencev mnogokrat. Stalo bo na nekdanjem Cenkerjevem vrtu, ki je zdaj tudi last Kranjske hranilnice. Srečna kranjska nemškutarja, ki dobi densr zastoj in svet zastoj!

Kazne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nesreča v rudniku. V nekem rudniku pri Castejeri dogodila se je včerajle v velika nesreča. Število utopljenih ni še znano. — Starček umrl svojo ženo. Na Dunaju je zaklal 69-letni bivši natakak Josip Brosch svojo 67-letno ženo, ker ga je leta dolžila, da ji ni zvest. — Nemiri na gimnaziji. Petdeset dijakov sultanove gimnazije v Carigradu se je uprlo učiteljem, katerim so priredili mačjo godbo. Dijaki so nato odšli od poduka. — Roparji so v Gergei na Sardiniji udrli v hišo posestnika Pyras. Umrili so Pyrasa in njegovo ženo ter oropali 100.000 frankov. — Tragična smrt jetnika. Iz Budimpešte se poroča, da je jetniku Klingu naznanil ravnatelj kaznilnice, da je pomiloščen. Kling, ki je vedno zatrjeval svojo nedolžnost, se je tega tako razveselil, da ga je zadela srčna kap in se je mrtev zgrudil. — Madžarska tiskovna svoboda. Urednika rumunskega lista »Tribuna« Jurija Mohana je sodišče v Koložu obsodilo na 15mesečno ječo in 11.000 kron denarne globe.

Princezinja Lujiza je dobila od avstrijskega cesarja, predno se je ločila od Girona, zagotovilo, da dobi nazaj naslov nadvojvodinje, ako se loči od Girona in ne izpremeni vere. Princezinja bode sedaj stanovala v gradu Schlackenwörth pri Karlovih varih, kjer bo tudi povila. Bolni sin princezinje vedno zahteva videti svojo mater in je prosil dovoljenja, da ji sme pisati. Saški dvor misli, da ločitev princezinje od Girona ni resna. Princezinja je dobila tudi zagotovilo, da dobi en milijon mark, ako se loči od Girona. Prestolonaslednik je odločno o d k l o

nil željo svoje nezveste žene, da bi smela priti obiskat otroke.

Književnost in umetnost.

*** Slovensko gledališče.** Jutri »Poskusni kandidat«. — V četrtak bo operna predstava. Opera pripravlja opero »Hoffmanove pripovedke«, drama pa »Sen krasne noči« in »Krivo-prisežnik«.

Društva.

(Kranjsko društvo za varstvo živalij.) Gospod Leopold baron Lichtenberg, deželnega glavarja namestnik, pristopil je k društvu za varstvo živalij kot ustanovnik z ustanovnino 50 kron.

Darovi

Poslani našemu uredništvu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Učiteljski zbor »Cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole« ob slovesu odhajajoče učiteljice gospodične Božene Sernec 40 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. febr. (Priv.) „Fremdenblatt“ poroča iz Draždan, da se je sedaj dognalo, da je k ločitvi princezinje Lujize od Girona mnogo pripomoglo posredovanje papežev, ki je bil v to naprošen. Po posebnem pooblaščenju v Mentone je papež svetoval princezinji, naj sprejme pogoje saškega dvora in se vsaj do završene pravde odreče njegovi družbi. To in pa otrokova bolezen jo je dovedlo do tega, da je polagoma jela spoznavati pravo nprav Gironovo.

Budimpešta, 9. feb. „Budapesti Hirlap“ javlja z Reke, da je dobila vsa reška garnizija povelje, naj bo pripravljena. Del avstroogrške vojne mornarice pride te dni pred Reko. Pred dnevi je bilo tukaj mnogo tujih častnikov.

Genf, 9. feb. Princezinja Lujiza je prosila, naj jo sprejme v sanatorij Netari v Nyonu ob Gardskem jezeru. Dobil je odgovor, da jo sprejme.

Genf, 9. febr. Vsled odgovora saškega prestolonaslednika, katerega tajnik je pisal, da prestolonaslednik odklanja prošnjo princezinje Lujize, je princezinja jako potrta, in je prosila svoja pravna zastopnika, naj še enkrat zanjo prosita.

Nyon, 9. febr. (C. B.) Saška prestolonaslednica je dospela sem včeraj dopoldne v spremstvu Lachenala, zdravnika in svojega brata. Na kolodvoru jo je sprejel dr. Martin, ravnatelj sanatorija Lametairie in dr. Fozel, bivši ravnatelj umobolnice Bourghölzli pri Curihu. Princezinja je s spremstvom stopila v voz, ki jo je odpeljal v Lametairie. Brat se je popoldne odpeljal v Montreaux.

Bruselj, 9. febr. Sem došli Giron pravi, da je sam prvi videl potrebo, da se od princezinje Lujize loči. Sedaj bo strogo gledal na to, da stori, kar o njem sklene princezinja.

Montpellier, 9. febr. Pri obravnavi radi nemirov v Margueritte so porotniki oprostili 80 obtožencev, od ostalih 27 obtoženih so štirje obsojeni na dosmrtno prisilno delo, sedem na 5 do 15letno ječo in pet obtožencev na šest mesecev do dve leti navadnega zapora. Oproščeni bodo izgnani.

Belgrad, 9. febr. Sem se poroča iz Uskuba, da so vsi rezervisti Rediff polkov poklicani pod orožje.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 746,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterevi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
7	9. zveč.	747,0	0,0	sl. jvzh.	jasno	0,0
8	7. jutrnj. 2. popol.	747,8 747,2	-4,7 9,0	sl. vzh. sr. zah.	jasno	
7	9. zveč.	747,4	3,6	sr. jzah.	pol. oblač.	0,0
9	7. jutrnj. 2. popol.	746,6 746,0	4,3 7,4	p. m. zah. p. m. jzah.	oblačno	

Srednja temperatura sobote 1,6°, norm. -1,0°
Srednja temperatura nedelje 2,6°, normale, -0,9°

Obdružnato dajó Mautner-jeva napojena semena za krmasko repo najobilnejši pridelek. Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mautnerjeva zelenjadna in cvetlična semena. 123 48-3

142 1-1

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze prisrčnega sočutja med boleznijo in ob smrti naše preljubljene, nepozabne hčere, oziroma sestre, gospodice

ANA BELIČ

kakor tudi za krasne vence in častilno spremstvo ob pogrebu izrekamo vsem najprisernejšo in najboljšo zahvalo.

Ljubljana, dne 7. februarja 1903.

Žalujoči ostali.

157 1-1

Zahvala.

Globoke žalosti potrji, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, žalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno nepozabno soprogo najboljšo mater, staro mater, sestro in taščo, gospo

Ivano Morel roj. Kržič

po dolgi mučni bolezni, dné 6. t. m. ob 8^{1/2} u. zjutraj, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 48. letu njene dobe, poklicati v boljše življenje.

Truplo predrage se bode v ponedeljek dné 9. t. m. ob 8^{1/2} u. zjutraj, na kolodvoru Postojna, svečano blagoslovilo in se potem na pokopališču Hrenovce položilo k zadnjemu počitku.

Hrašče pri Postojni dné 7. febr. 1903.

Jakob Morel, soprog. — Josipina Zadnek roj. Morel, Ivanka Morel, hčeri. — Jakob Morel, sin, Helena Majaron roj. Kržič, sestra. — Fran Zadnek, zet. — Franci in Milau, vnuka.

105 1-1

Zahvala.

Globoke žalosti potrji vsled prebriske izgube svoje iskreno ljubljene nepozabne soproge

ANE

izrekam tem potom za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, darovane prekrasne vence in mnogobrojno častilno spremstvo drage pokojnice k zadnjemu počitku vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa prečastiti duhovščini, blagorodnemu gospodu načelniku železniške postaje F. Schusterschitzu, blagorodnemu gospodu c. kr. poštnemu oskrbniku T. Karisu, blagorodnemu gospodu trgovcu M. Domicelju, slavni tukajšnji požarni brambli in častitim gg. pevcem za gniljive žalostinke, svojo najprisernejšo in najtoplejšo zahvalo. Dalje izrekam tudi še srčno zahvalo vsem onim rodoljubom, ki so namesto vencev podarili družbi sv. Cirila in Metoda znatni znesek 200 kron.

V Sv. Petru, 8. svečana 1903

Franec Križaj.

137 1-1

Jerico Pintar

hišno posestnico

po dolgotrajnem mučnem trpljenju, večkrat prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob pol 2. uri po noči k Sebi v večno življenje poklical.

Zemeljski ostanki drage pokojnice bodo v nedeljo dné 8. t. m. ob polu 5. uri popoldne v hiši žalosti v Soteski št. 10 blagoslovljeni in potem na pokopališču pri sv. Krištofu v lastnem grobu k počitku položeni. Sv. maše zadušnice bodo se brale v ponedeljek dné 9. t. m. ob 8. uri zjutraj v frančiškanski župni cerkvi.

V Ljubljani, dné 7. svečana 1903.

Ivan Pintar,
soprog.

Vsled pomote zakasnelo.

1-1

Zahvala.

Za premnoge dokaze sočutja, ki so nam došli mej boleznijo, kakor tudi ob smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga oziroma očeta, svaka, brata in strijca gospoda

Frana Terdina

od tako mnogih strani in na tako iskren način, kakor tudi za izredno številno in zelo častno spremstvo k zadnjemu počitku in za krasne darovane vence izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem dragega pokojnika svojo odkrito najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana 7. febr. 1903.

Žalujoči ostali.

Homi

železninar in špecerist, vojaščine prost, želi sedanjí prostor premeniti; blagohotne ponudbe pod „zvest 74“ na upravištvu tega lista, 151 1-1

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljša, in najprilavnejše sredstvo za pozlačenje in broniranje vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši leskin trajnost. Tudi bronzni prašek se dobiva v prodajalnici oljnatih barv tvrde **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila po povzetju. 524 2 12-7

Lepo predivo

cele vagone in manjše partije, kakor tudi fižol

kupi

Anton Kolenc v Celju. Kdor kaj ima, naj takoj naznani. 122 6-3

Advokat

dr. Alojzij Kokalj

vljudno naznanja,

da je otvoril svojo pisarno

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 12

(Hudovernikova hiša).

155 3-1

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.